

VARUH ODNOSOV
V VERIGI PRESKRBE S HRANO
Republika Slovenija

Nepoštenne prakse v verigi preskrbe s hrano

Ljubljana; Slovenski dan varstva konkurence; 17.9.2010

Dr. Jože Podgoršek, Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano

Nepoštene prakse v verigi preskrbe s hrano

POZITIVNE PRAKSE:

- intenzivna promocija slovenskih izdelkov v nekaterih trgovskih verigah:
 - Mercator: 100 % slovensko,
 - Spar: Slovenija, moja dežela,
 - Tuš: Spoštujmo, kar je naše, slovensko,
- odlično sodelovanje s pridelovalci kmetijskih pridelkov in izdelkov:
 - KZ Krka Novo mesto in KZ Agraria Koper na področju zelenjave,
 - Eurosad in Mirosan na področju sadjarstva,
- inovativni pristopi pri promociji mleka in mlečnih izdelkov v Mlekarni Planika in Mlekarni Celeia,
- odlične poslovne navade nekaterih »diskontnih« trgovcev in poslovanje z bistveno nižjimi maržami, kot smo jih vajeni pri drugih deležnikih,
- odlični primeri poslovanja z minimalno maržo pri posameznih akcijskih artiklih pri tradicionalnih veletrgovcih,
- odlični primeri nekaterih poslovnih povezav trgovskih sistemov z dobavitelji.

Nepoštene prakse v verigi preskrbe s hrano

- **NEPOŠTENE PRAKSE: TRGOVSKA VERIGA 1:**
 - **Pogodbena omejitev zaračunavanja zamudnih obresti** v primeru zamude s plačili (60 % zakonske zamudne obrestne mere)
 - **Zamujanje s plačili** (do 10 dni)
 - **Vezana trgovina po nekonkurenčnih cenah** (v primeru franšiz)
 - **Omejevanje pravice do spremembe cen navzgor:** 60 dni
 - **Vračanje** že dobavljenega in **prejetega blaga** – do 5 %
 - **Prenašanje marketinških aktivnosti** na dobavitelje: do 5,4 %
 - **Pogodbena kazen za neizdobe:** do 20 % glede na vrednost neizdobljenega blaga
 - **Ustno podane** zahteve za spremembe cenikov – **zahteve za znižanje dobavnih cen** za vsaj 5 %
 - **Spreminjanje cenikov za nazaj** – zahteve po dobropisih
 - **Logistični rabati** – povečevanje iz 8 na preko 10 %
 - **Rabati za prisotnost na policah** – do 5 %

Nepoštene prakse v verigi preskrbe s hrano

- **NEPOŠTENE PRAKSE: TRGOVSKA VERIGA 2:**
 - **Otvoritveni prispevek:** 1 % od neto letnega prometa, mesečni obračun
 - **Rabat za kalo v višini od 4 do 8 %** od neto nabavne vrednosti
 - **Superrabat 1** (3 % od neto letnega prometa) in **superrabat 2** (1,2 % od neto letnega prometa)
 - **Priporočen podpis pogodbe s podjetjem za transfer denarja** – 0,5 do 0,8 % od ustvarjenega finančnega toka
 - **Penali pri zamudi dobave** (npr. za 15 minut – 1.000 do 5.000 EUR)
 - **Vračanje že dobavljenega in prejetega blaga** – do 5 %
 - **Nedogovorjeno predčasno plačevanje** – 21 dni od dobave – zaračunavanje 1,5 do 2,5 % kasa sconta

Nepoštene prakse v verigi preskrbe s hrano

- **NEPOŠTENE PRAKSE: TRGOVSKA VERIGA 3:**
 - **Zamujanje s plačili**
 - **Pogodbena zaveza**, da se v primeru zamude s plačilom **nad 30 dni ne zaračunavajo zamudne obresti**
 - **Vezana trgovina po nekonkurenčnih cenah** (v primeru franšiz)
 - **Penali za reklamacije in administrativne napake**: 5 napak - do 5.000 EUR
 - **Vračanje že dobavljenega in prejetega blaga** – do 5 %
 - **Dodatno zaračunavanje za prodajo terjatev** do (do 2 %)

Nepoštena praksa v verigi preskrbe s hrano

- Ocena tržne vrednosti slovenske pridelave hrane v letu 2014

ARTIKEL (v kg ali kos)	Skupna pridelava	Ocenjena poraba Slovenija	Povprečna cena 2014 (EUR)	vrednost domače porabe 2014 (EUR)
Krompir	97.773.000	80.000.000	0,16	12.800.000,00
Jabolka	69.712.000	40.000.000	0,41	16.400.000,00
Hruške	3.894.000	3.000.000	0,65	1.950.000,00
Breskve	5.358.000	3.000.000	0,80	2.400.000,00
Češnje in višnje	1.039.000	1.000.000	2,97	2.970.000,00
Jagode	1.596.000	1.200.000	2,44	2.928.000,00
Goveje meso	76.400.000	40.000.000	1,78	71.200.000,00
Prašičje meso	37.500.000	30.000.000	1,31	39.300.000,00
Perutnina	84.200.000	63.000.000	1,20	75.600.000,00
Drobnica	2.600.000	2.000.000	2,33	4.660.000,00
Kravje mleko	606.000.000	500.000.000	0,28	140.000.000,00
Jajca	350.700.000	250.000.000	0,11	27.500.000,00
Zelenjava	86.000.000	80.000.000	0,45	36.000.000,00
				433.708.000,00

VIR: Statistični urad RS in Prva ocena stanja v kmetijstvu v letu 2014

Nepoštenе prakse v verigi preskrbe s hrano

- KOLIKO NEPOŠTENE PRAKSE JEMLJEJO IZ ŽEPOV DOBAVITELJEV?
 1. Trgovska veriga 1: vsota % nepoštenih praks = 12 %
13.000.000,00 EUR
 2. Trgovska veriga 2: vsota % nepoštenih praks = 14 %
15.000.000,00 EUR
 3. Trgovska veriga 3: omejevanje pravice za zamude pri plačilih
1.000.000,00 EUR

Nepoštenne prakse v verigi preskrbe s hrano

- KAKO PREPREČITI NEPOŠTENE PRAKSE?

1. Povezovanje dobaviteljev!
2. Razvoj novih atraktivnih artiklov!
3. Intenzivna promocija do potrošnikov!
4. Sprotno obveščanje pristojnih inštitucij o novih poskusih nepoštenih praks!

dr. Jože Podgoršek

T: 01 478 90 87

E: joze.podgorsek@gov.si

www.varuhverigehrane.si

**VARUH ODNOSOV
V VERIGI PRESKRBE S HRANO**
Republika Slovenija

